

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.138
про присудження ступеня доктора філософії**

Здобувач ступеня доктора філософії Жильцов Андрій Олексійович, 1994 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2022 році Київський університет імені Бориса Грінченка за спеціальністю «Психологія», виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Психологія».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.138 Київського столичного університету імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ, від 29 травня 2025 року № 421, у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради:

КАЛІЩУК Світлана Миколаївна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

КОГУТ Олександра Олександрівна, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

КАЛЮЖНА Євгенія Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Офіційні опоненти:

РОДИНА Наталія Володимирівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психодіагностики та клінічної психології Факультету

психології та соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

ЛУНЬОВ Віталій Євгенійович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної і медичної психології Навчально-наукового інституту психічного здоров'я Національного медичного університету імені О. О. Богомольця.

На засіданні 21 липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки Жильцова Андрія Олексійовича на підставі прилюдного захисту дисертації «Психологічні особливості консультативної компетентності майбутніх фахівців мультидисциплінарних реабілітаційних команд» за спеціальністю 053 Психологія.

Дисертацію виконано у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ.

Науковий керівник: Литвиненко Олена Олександрівна, завідувач кафедри практичної психології, доктор психологічних наук, доцент Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація Жильцова Андрія Олексійовича на тему «Психологічні особливості консультативної компетентності майбутніх фахівців мультидисциплінарних реабілітаційних команд», подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія, є завершеною, самостійною роботою, що містить науково обґрунтовані результати, актуальність, наукову новизну, теоретичне та практичне значення і відповідає п. 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від

12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 р. за № 155/30023. Дисертація Жильцова Андрія Олексійовича та наукові публікації, в яких висвітлено наукові результати дисертації, виконано на належному науковому рівні з дотриманням академічної доброчесності. Жильцов Андрій Олексійович на високому рівні оволодів методологією наукової діяльності, набув теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Здобувач вільно володіє матеріалом.

Здобувач має 5 публікацій, з яких 4 статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 1 (з них у співавторстві) в науковому виданні, проіндексованому у базі даних Scopus (у співавторстві).

1. Жильцов, А. (2025). Консультативна діяльність як чинник формування компетентності майбутніх фахівців мультидисциплінарних реабілітаційних команд. *Наукові перспективи*, 10(64). [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-10\(64\)-1433-1446](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-10(64)-1433-1446)

2. Жильцов, А. (2025). Психологічне моделювання консультативної компетентності фахівців реабілітаційних команд. *Наукові перспективи*, 9(63). [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9\(63\)-1568-1581](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9(63)-1568-1581)

3. Жильцов, А. (2025). Консультативна компетентність як чинник формування іміджу фахівців реабілітаційної сфери. *Наукові перспективи*, 7(61). [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7\(61\)-1102-1113](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-7(61)-1102-1113)

4. Zhyltsov, A. (2025). Structural-functions model of consultative competence in future specialists of multidisciplinary rehabilitation teams: a comparative empirical study. *Габітус / Habitus*, 76, 418-424. <https://habitus.od.ua/journals/2025/76-2025/73.pdf>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження та побажання:

КОГУТ Олександра Олександрівна, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, зауваження та побажання:

1. Чи розглядає автор можливість впровадження цифрових симуляційних систем для розвитку виокремлених рівнів комунікації (зокрема кризового)?

2. Як виявлена «світоглядна пластичність» корелює із рівнем професійного вигорання у вже практикуючих членів МРК? Наскільки виявлена «світоглядна пластичність» є стабільною рисою особистості, а наскільки вона може бути сформована як професійна компетенція?

3. У тексті анотації згадується «негативний контур» у моделі майбутніх психологів, пов'язаний із дезадаптивними стратегіями. Було б цікаво почути думку автора щодо конкретних психологічних тренінгів, які могли б нівелювати цей вплив саме під час університетської підготовки.

Робота виконана на високому рівні, проте як побажання на майбутнє варто зазначити:

1. Доцільно розширити лонгітюдні дослідження для відстеження динаміки компетентності під час переходу від навчання до реальної клінічної практики.

2. Було б цікаво перевірити інваріантність моделей у змішаних командах (interprofessional education) порівняно з монопрофесійними групами.

3. При такій потужній емпіричній базі, у подальших дослідженнях було б доцільно розширити аналіз за рахунок залучення фахівців, які вже мають реальний досвід роботи в МРК (порівняння «студент – практик»).

4. Варто було б детальніше розкрити роль «світоглядної пластичності» як ресурсу резильєнтності в умовах воєнного стану.

5. Фахові статті краще подавати в різні наукові журнали з метою розширення аудиторії для апробації статей та врахувати поетапність висвітлення результатів наукових досліджень.

КАЛЮЖНА Євгенія Миколаївна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, зауваження:

1. У теоретичній частині роботи представлено авторське тлумачення категорії консультативної компетентності як інтегративного психологічного утворення, критеріальним індикатором якої визначено командну ефективність, при цьому, на специфікацію та операціоналізацію будь-яких понять має накладатися контекст викликів сьогодення. Вважаємо перспективно доцільним визначення актуальних напрямів подальшого розширеного наукового пошуку інструментів вимірювання консультативної компетентності з урахуванням воєнного контексту як фактору впливу на психологічну функціональність команди фахівців, що є необхідною умовою командної ефективності. Припускаємо, що чітке окреслення цих аспектів підвищило б перспективність роботи та визначило б чіткі вектори для продовження наукових розвідок щодо оптимізації процесу підготовки фахівців мультидисциплінарної реабілітаційної практики.

2. Експериментальна складова роботи відзначається ґрунтовністю аналізу емпіричних даних та застосуванням потужного математико-статистичного апарату, зокрема, непараметричних критеріїв, структурного моделювання, бутстреп-оцінювання, що у сукупності переконливо свідчить на користь валідності, надійності й достовірності отриманих в експериментальному дослідженні результатів. Саме з огляду на масштабність і ретельність кількісної обробки експериментального матеріалу, вважаємо науково виправданим та цінним посилення якісного аналізу та психологічної інтерпретації параметрів дослідження, одержаних шляхом статистичного

опрацювання емпіричних показників. На нашу думку, це підсилить пояснювальну складову та екстраполяційні можливості проведеної експериментальної роботи.

3. Ключові здобутки дисертанта оприлюднені у достатній кількості наукових праць, водночас, результати формувального етапу дослідження, спрямованого на розвиток консультативної компетентності майбутніх фахівців мультидисциплінарних реабілітаційних команд, на наш погляд, за змістовністю та практичною значущістю, заслуговують бути представленими у більшій кількості публікацій апробаційного характеру.

РОДІНА Наталія Володимирівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психодіагностики та клінічної психології Факультету психології та соціальної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, зауваження:

1. У підрозділі 3.1 (таблиця 3.1) за результатами порівняння конкуруючих моделей базовою прийнято ієрархічну модель другого порядку (M1), хоча bifactor-модель (M2) демонструє формально вищий CFI (0.96 проти 0.95). Уточніть, будь ласка, якими критеріями, окрім глобальних індексів придатності, Ви керувалися при виборі M1 як базової (інтерпретованість, стабільність оцінок, парсимонія, поведінка моделі в малих групах), і чи перевірялася відтворюваність факторної структури M1 окремо в кожній із чотирьох професійних груп.

2. Теоретично консультативну компетентність обґрунтовано як інтегративну конструкцію, водночас емпірично інтегральний показник TEQ між групами статистично не розрізняється ($p = .053$; $\eta^2p = 0.033$), тоді як профільні шкали демонструють виразні й великі ефекти. Поясніть, як саме це розходження між «рівнем» та «структурою» командної ефективності узгоджується з теоретичним положенням про інтегративність конструкта: чи слід вважати, що інтегративність виявляється не в загальному рівні, а в

конфігурації механізмів, і які наслідки це має для побудови інтегрального індексу консультативної компетентності.

3. Чим Ви аргументуєте, що виявлені професійно-специфічні механізми (зокрема домінування організаційно-координаційного каналу у майбутніх лікарів ФРМ) відображають саме специфіку професійної траєкторії підготовки, а не вплив організаційної культури чи освітнього середовища конкретного університету? Чи здійснювався контроль «ефекту закладу» на рівні дизайну або аналізу даних?

4. У роботі задекларовано перевірку конфігураційної, метричної та, за можливості, скалярної інваріантності з опцією *partial invariance*. Уточніть, будь ласка, який рівень вимірювальної інваріантності фактично було досягнуто для підсумкових моделей, і як саме досягнутий рівень враховано при змістовій інтерпретації міжгрупових відмінностей шляхових коефіцієнтів — зокрема, чи коректно за досягнутого рівня інваріантності порівнювати абсолютні величини β -коефіцієнтів між групами, а не лише конфігурацію значущих шляхів.

ЛУНЬОВ Віталій Євгенійович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної і медичної психології Навчально-наукового інституту психічного здоров'я Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, зауваження:

1. У моделі консультативної компетентності майбутніх соціальних працівників світоглядна пластичність виконує, за Вашим визначенням, системоутворювальну роль: вона має прямий вплив на соціо-емоційну компетентність, модерує її зв'язок з командною ефективністю і додатково чинить частковий прямий вплив на саму ефективність. У групі психологів та сама змінна обмежується буферною функцією щодо дезадаптивного копінгу. Поясніть, будь ласка, психологічний зміст такої функціональної асиметрії: чим саме у структурі професійної діяльності й підготовки соціальних

працівників зумовлена «центральність» світоглядного ресурсу, і чи можна очікувати її відтворення на вибірках практикуючих фахівців?

2. Прямий негативний вплив дезадаптивних копінг-стратегій на командну ефективність (поза опосередкуванням через соціо-емоційну компетентність) виявлено лише у групі майбутніх психологів. Чим Ви аргументуєте отримання саме такого результату: чи відображає він стійку професійно-специфічну закономірність, чи радше ефект етапу підготовки підвищеної рефлексивної чутливості психологів до власних стратегій подолання? Як це положення співвідноситься з теоретичною рамкою роботи?

3. У підрозділі 3.2 запропоновано чотирирівневу програму оцінювання консультативної поведінки в команді та пакет симуляційних сценаріїв із «критичними точками» спостереження. Уточніть, будь ласка, механізм зв'язку між емпіричними моделями та оцінювальним інструментарієм: чи передбачається, що вагові акценти рубрик (наприклад, питома вага критеріїв соціо-емоційної регуляції проти критеріїв організаційної координації) мають диференціюватися за професійними групами відповідно до встановлених β -коефіцієнтів, чи рубрики мисляться як єдиний міжпрофесійний стандарт для всієї команди?

4. Найбільший міжгруповий ефект у дослідженні стосується шкали «Відносини з іншими командами» ($\eta^2 = 0,261$) з виразною перевагою майбутніх соціальних працівників. У дискусії Ви інтерпретуєте цей результат через концепт міжсистемної координації (*boundary spanning*). Поясніть зв'язок цього емпіричного факту з теоретичним положенням роботи про консультативну компетентність як наскрізний механізм команди: чи слід вважати міжкомандну інтеграцію окремою функцією, делегованою одній професійній ролі, чи компонентом консультативної компетентності кожного члена команди, який у решти груп потребує цілеспрямованого формування? Які освітні наслідки має кожне з цих трактувань?

КАЛІЩУК Світлана Миколаївна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, побажання:

1. Хочу сказати, що актуальність роботи є беззаперечною і необхідно далі розвивати цей напрям. Розгляд можливостей взаємодії чотирьох різних фахівців, які навчаються в різних середовищах, проходять свій шлях особистісного й професійного становлення в період навчання, є надзвичайно важливим. Це дійсно дуже потужний аспект, адже спільна робота, виконання різних завдань потребують від фахівців значних зусиль для того, щоб реалізувати поставлені цілі.

Переваг роботи багато, вони вже були перераховані. Додам лише, що вона ґрунтується на поєднанні системного та компетентнісного підходів, а також на врахуванні біоетичного принципу. Саме на таких засадах розвивається сучасна наука, і це було гідно реалізовано у Вашому дослідженні.

Крім того, безумовний інтерес викликають як операційна, так і структурна моделі, запропоновані в роботі. Вони свідчать про глибоке бачення проблеми, про прагнення дійти до її фундаментальних засад, генези та механізмів функціонування, що, безперечно, є перевагою Вашого дослідження. Також із дотриманням принципу необхідності й достатності були представлені математичні методи аналізу. Вони виглядають достатньо ґрунтовними та переконливими. Робота свідчить про якісне методологічне дослідження, є переконливою, повністю розкриває тему та реалізує поставлені завдання дослідження.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.138 присуджує ЖИЛЬЦОВУ Андрію Олексійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 26.133.138*

Світлана КАЛІЩУК